

בין אדם לעצמו ולאלוקיו:

דע את עצמך -
זהות אישית
ציונית-דתית

הצעות לפעילות כיתתית¹

רציונל:

"זהות" היא מושג מתפתח ומשתנה בכל שלבי החיים. הזהות מורכבת מאוסף של תפיסות, אמונות ומחשבות של היחיד ביחס לעצמו וביחס לסביבה שלו. הולדתו של אדם במציאות מסוימת (משפחה, מקום, חברה, תרבות) יש לה השפעה מכרעת על האופן שבו אדם תופס את עצמו. זהות ציונית-דתית מהווה מציאות שלמה וכוללת של תפיסות, מחשבות, אמונות ומעשים. טיפוח זהות ציונית-דתית הינה לב ליבו של המעשה החינוכי בבתי החינוך של החמ"ד. בחירתם של נציגי הקהל בוועידת ההיגוי שהתקיימה בשבט תשע"ה בנושא "דע את עצמך", מעידה על רצון כן ועמוק להיטיב ולברר את זהותם האישית כחלק מתהליך של צמיחה והתבגרות.

מטרות:

1. לברר עם המשתתפים דילמות ואתגרים של תהליך בניית זהות בכלל וזהות ציונית-דתית בפרט.
2. להתחנך ולחנך להכרה בערכה הרוחני, הלאומי וההיסטורי של מדינת ישראל, לאחריות לעתיד המדינה ולנכונות לפעול למענה.
3. לחזק בקרב המשתתפים תחושות ורגשות של זהות ציונית-דתית.
4. לגבש עם המשתתפים רעיונות מעשיים לטיפוח ולבנייה של זהות אישית וחברתית ברוח הציונות-הדתית, ועשייה למען חיזוק הקשר בין אדם לעצמו ובין אדם לאלוקיו - בבחינת "דע את עצמך".

נספחים:

- נספח 1 א - נספח 1 ט: אחד עשר דפי פעילות אישית, קבוצתית או במליאה, לבחירה על ידי המורים ונציגי הקהל הכיתתיים.
- נספח 2: "מי אני? יהודי, ישראלי, ציוני?", דף משימה קבוצתי
- נספח 2: "עלה למעלה עלה" - דף משימה קבוצתי
- נספח 4: דף שיקוף כיתתי - להעברה לרכז "הקהל למען ציון" בית ספרי.

מהלך הפעילות:

שלב א: עידוד חשיבה בנושא "זהות ציונית דתית" והצפת רעיונות מעשיים לטיפוח ולבנייה של זהות אישית וחברתית ברוח הציונות הדתית.

הצעה 1: המנחה יבחר אחד מדפי הפעילות או המקורות המופיעים בנספח 1, יחלק אותו למשתתפים ויקיים דיון או פעילות.

הצעה 2: המנחה יחלק את המליאה למספר קבוצות של 4-5 משתתפים, ייתן לכל קבוצה דף משימה "עלה למעלה עלה..." (נספח 3) ויבקש מכל קבוצה לבחור כיוון למידה בנושא "דע את עצמך".

- כל קבוצה תקבל דף מידע/מקור לפי בחירתה (נספח 1) ותפעל בהתאם.
- הקבוצות יציגו את תוצרי עבודתן במליאה.

שלב ב - קבוצתי: "מי אני? יהודי, ישראלי, ציוני?"

המנחה יחלק למשתתפים דף משימה "מי אני? יהודי, ישראלי, ציוני?" (נספח 2) ויבקש מן המשתתפים להשלים את הדף.

שלב ג - מליאה: גיבוש הצעות מעשיות לפעילות בתחום

- מובילי הקהל יאספו את הדפים ויכינו רשימת הצעות מעשיות לבחירה.
- הכיתה תצביע ותבחר שלושה רעיונות לכלל בית הספר לקידום הקשר בין אדם לעצמו ולאלוקיו, וכן רעיון לעשייה כיתתית לאלתר (תיתכן חפיפה).

שלב ד - סיכום: מובילי הקהל יארגנו את המידע, יכינו דף שיקוף כיתתי (נספח 4), יציגו את הדף בפני הכיתה ויעבירו את הדף למליאת הקהל בית ספרית.

¹ מומלץ להעביר את הפעילות בשיתוף עם מובילי ההקהל הכיתתי.

² אם רוצים לחשוף את כל דפי המידע אפשר להציע נושא אחר לאחר בחירת תחום.

נספח 1 ב - דף מידע ומשימות

להרגיש חלק...

מה זה בעצם להיות יהודי?

מה זה בעצם להיות יהודי?

תמיד כששואלים אותי את השאלה הזאת קשה לי מאוד לענות, אשמח לתשובה.

התשובה:

שלום לשואלת היקרה!

אפשר להתייחס לשאלה שלך מכיוונים אחדים.

כמובן, ישנה התשובה ההלכתית שיהודי הוא מי שנולד לאם יהודייה או שעבר גיור כהלכה.

אבל אני רוצה לתת תשובה מכיוון אחר. ישנה אמירה שמיוחסת ליגאל אלון האומרת ש- "יהודי הוא מי שנכדו יהודי". כלומר, יהודי הוא מי שמרגיש עצמו חלק מ"הסיפור" היהודי, והוא זה הדואג לעתידו של העם היהודי. ואני אסביר. ישנם הרבה יהודים שמקפידים על מצוות פחות או יותר או בכלל לא. אבל לדעתי, ישנה חשיבות משמעותית לשאלה האם אני חלק מהסיפור היהודי. האם אני חלק משרשרת הדורות המרשימה של עם ישראל, ועכשיו תורי לעשות ככל יכולתי כדי לעזור ולהעצים את כוחו ומורשתו של עם ישראל. או שאני חי חיים פרטיים, נקודתיים, שבהם אני עושה את החובות ההלכתיים שלי (במקרה הטוב...) כדי לרצות את הקב"ה.

כלומר, יהודי הוא מי שלא חי רק את החיים המקומיים והפרטיים שלו. יהודי הוא מי שמרגיש את עצמו חלק מהיסטוריה וממורשת אדירה. הוא נושא על כתפיו את זיכרון כל הדורות. ממילא, הוא גם מרגיש את האחריות שיש לו לדאוג להווה של העם שלו וכמובן לעתיד של העם שלו. ברוך השם, זכינו להיוולד לתוך מציאות שבה מדינת היהודים היא עובדה. אבל, ככל שחולפות השנים מהקמת המדינה, ישנה תחושה מתחזקת שצריך תשובות חדשות, מעמיקות יותר לחיים שלנו כאן. כל אחד מאיתנו צריך לברר, קודם כל לעצמו, את הסיבות שבגללן הוא נמצא כאן. ואז, בשלב השני, לעזור לחברה הישראלית להתקדם קדימה (בדרכו הייחודית ובהתאם לכישרונות שיש לו) בתהליך החשוב של בירור הזהות שבו היא נמצאת כיום.

אני מקווה שמה שכתבתי ענה לך על השאלה או לפחות נתן לך כיוונים חדשים לחשוב עליהם. אורי, חברים מקשיבים

(מעובד על פי תשובה שהתקבלה מחברים מקשיבים בתאריך כ"ד בניסן, תשע"ה)
http://www.makshivim.org.il/ask_show.asp?id=318902

- הביעו דעתכם על התשובה שניתנה לשואלת
- עם אלו מן הדברים הסכמתם ואם אלו לא הסכמתם?
- האם הנכם חיים ופועלים כיהודים על פי הדברים שלעיל?

נספח 1 א - פעילות

ראי ראי שעל הקיר בירור אישי של חוזקות ותכונות

"רבי כולל היה אורי:
 ביום הדין כשרי יאמרו בוקא
 עולם - מרוב לא היית משה רבינו?
 אדם מה אהיב.
 אף אף יאמרו - מרוב לא היית
 אתה, כולל? יסתמו טענותיי"

(רבי זושא היה מגדולי תלמידיו של המגיד ממעזריטש, אחיו של ר' אלימלך מליז'נסק בעל ה"נועם אלימלך")

שאלות לדיון:

1. מדוע רבי זושא לא יתקשה לענות על השאלה: מדוע לא היית משה רבנו?
2. מדוע יסתמו טענותיו של רבי זושא אם ישאלוהו "מדוע לא היית אתה, זושא?"
3. מה פרוש להיות עצמי?
4. לאור שתי תשובותי, אילו ערכים מנחים את רבי זושא?
5. אם ישאלו אותך מדוע לא היית אתה, מה תהיה תשובתך?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

שרה רוטקיס-הרמתי מתוך עלון 66 שנת הישגי הביצנת הדתית, תשס"ז

מי אני?

רשום נקודות המאפיינות אותך, תכונות שבך, דברים שאתה אוהב, ערכים מנחים בהתנהגותך, שאיפות ועוד.

נספח 1 ד - דף לימוד⁴

"דת" ו "תורה"

- האם חוויתם פעם מצב שבו ה"דת" היוותה לכם מכשול בחיים, אולי אפילו התנגשה עם החיים?
- האם חשתם פעם שהתורה מעמעמת את החיוניות שלכם?

אנו רואים כי הדת היהודית לא הביטה על החיים בעיניים זועמות ולא חשבה אותם לאויביה. מאידך גיסא מעולם לא הורגשה דת ישראל אצל מחזיקיה כ"אבן נגף" בדרך החיים. כי הדת עצמה היא תוך תוכה ופנימיותה של פעולת חיים אמיצה ובריאה.

מעכשיו אנו מבינים כי הדת הישראלית אינה יכולה להצטמצם בגבולות הפולחן הדתי שבבית הכנסת בלבד. היהדות שאפה, בהכרח, להקיף את כל תחומי החיים ולהשתלט עליהם שלטון גמור. החקלאות, היחסים ההדדיים שבחברה וכן כל מעשי היצירה, באמנות, במדע, ובפוליטיקה - כולם צריכים להיות קבועים בחותם הדת ומצוותם בכך. הנביאים, התנאים והאמוראים לא היו נזירים קדושים בלבד, אלא גם אנשים גיבורים בחיים ואנשי מעשה, מלאי חדות חיים ופעולה [...] דת ישראל [...] רוצה היא להשפיע על אישיות האדם כולו ולהכשיר את כל לבו, את הגיגיו ואת כל מעשיו.

(הרב וינברג, שו"ת שרידי אש, חלק ד)

- מה ההבדל בין "דת" לתורה? האם אפשר להסתפק באחד מהם?

אחת התופעות המעציבות בחייו של עם ישראל, שנגרמה עקב גלותו מעל אדמתו, היא טשטוש דמות התורה בקרב המוני העם. מאז פיזורנו בין הגויים הלכה וירדה, כביכול, התורה מגדלותה, ואת מקומה התחילה לרשת ה"דת", שהינה נטע זר בישראל. ולאט לאט הגענו למצב שבו כאילו המושגים "דת" ו"תורה" הפכו לזהים, על אף שבעצם רחוקים הם זה מזה כרחוק מזרח ממערב. כי בעוד המושג "דת" אינו אלא ביטוי של פולחן היחיד או הציבור לאלוקיו, הנובע מתוך הצורך הנפשי של סיפוק הרגש הדתי, התופס אמנם מקום חשוב בנפש האדם ובאופן מיוחד בנפש האדם מישראל, אבל רחוק הוא מלהקיף את כל מערכת חייו הנפשיים - הרי המושג "תורה" אומר לנו דברים אחרים לגמרי.

התורה היא הביטוי של דרך ה', שהיא אורח חיים מלא המשתרע על כל שטחי החיים האישיים, הציבוריים, המדיניים והממלכתיים. אין תנועה גשמית או רוחנית שאין לה מקום ביצירה אלוקית זו, שאנו מכנים אותה בשם תורה. ההליכה בדרכי ה' היא יסוד התורה כולה. וכשם שדרכיו יתברך מקיפות את הכול, כך דרישתו מעמו, שידענו בכל דרכיו, "בכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחותיך". וסגולה זו ללכת בדרכי ה' נקבעה באופייה של האומה מימי קדם, מימות אברהם אבינו, "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמר דרך ה'". ומושג "תורה" כולל כמובן גם את התוכן המצומצם המוגדר במושג "דת". אך יהיה זה פשע לזהות את שני המושגים האלה [...]. מעת גלינו מארצנו הלכה התורה והצטמצמה, כביכול, עד שנהפכה ל"דת", דהיינו, מין מס חובה של חובות שבין אדם למקום. ועל כן, עם תקומת מדינת ישראל וראשית צמיחתה של מלכות ישראל, שומה עלינו להחזיר את העטרה ליושנה. לחזור שוב לחיי תורה. חיים של תורה במקום חיים של דת, ודבקות בדרכיו במקום דתיות.

(הרב עמיטל, המעלות ממעמקים)

⁴ מתוך "היבטים במשנת הציונות הדתית", חזון החמ"ד מחולל מציאות, עמ' 50

נספח 1 ג - פעילות

אנשי ו' החיבור

לפניכם ארבעה מעגלי השתייכות³ בחברה הישראלית:

בחרו מושגים מבנק המילים ורשמו אותם בתוך המעגלים אשר האנשים השייכים למעגלים אלו יכולים להכיר. ניתן לרשום את אותו מושג במספר מעגלים.

בנק מושגים: תנ"ך, חזון איש, בר רפאלי, מוצ"ש, רם אורן, מים אחרונים, בגרות, מקס פקטור, בית כנסת, יום כיפור, דתלי"ש, סרוגים, שיוך, בייניש, אודי דויד, ווינט, סיירת מטכ"ל, פרשת שבוע, רמת הגולן, מזוזה, התנתקות, המוסד, תורה ועבודה, דמוקרטיה, מבצע יונתן, מקור ראשון, גלעד שליט, חנה סנש, קדיש, כ"ט בנובמבר, הרמב"ם, בית יוסף, למידה משמעותית, י"ז בתמוז, הכנסת, נעמי שמר, מאסטר שף, אילן רמון, סוף הדרך, יד ושם, דעת תורה, פרווה, פרס נובל, מסילת ישרים, גרעין, מיכל ינאי, הבימה, מקימי, הישרדות, מכבי ת"א.

שאלה לדיון ומחשבה:

מה ניתן ללמוד מ"פיזור" המושגים במעגלים השונים על דרכה של הציונות הדתית?

³ מתוך הפעלה מספר 2 - "אנשי ו' החיבור", בנתיבי הציונות הדתית, עמוד 33

נספח 1 ו - דף לימוד⁶

על פתיחות וסגירות

מידת הפתיחות של קבוצה תלויה במידת העומק והכוח שלה. בניין שדופנותיו חלשות, כל פתח שייעשה בו, ואף אם הוא קטן וצר, יפורר את הכתלים, והבניין ימוט; ואילו בניין שיסודותיו מוצקים, אף אם ייפתחו בו פתחים רבים, לא יגרמו הם שום נזק, ואדרבה: יביאו לתוכו משיבי-רוח רעניים. שנית, מובן שחשוב לדעת גם את גודל הפתחים, וכאן אפשר להסתמך על הכללים ההלכתיים שבמסכת כלאים ובמסכת עירובין: כל פרצה שהיא כעשר אמות היא פתח, יתר מכך - פרצה. וכן הכלל המצריך את צורת הפתח. ויש כלל נוסף, שאף אם כל הפתחים בנויים כהלכתם, אך הם מרובים עד שהפרוץ מרובה על העומד, אין זה פתח. שלישית, ברור שמידת הפתיחות תלויה בעוצמת הרוחות המנשבות מחוץ לבניין. כל בר-דעת יודע שכאשר מנשבת רוח נעימה מחוץ לביתו, הוא פותח את החלון ואז ביתו מתאוורר ונמנע ממנו העיפוש. אבל כאשר רוח סערה משתוללת בחוץ, הוא עושה מאמץ גדול לסגור את כל הפתחים ולהשאיר רק חריצי אוורור הכרחיים, ולכן אי אפשר לדבר על פתיחות בלי להעריך נכונה את חוזק הבניין, את גודל הפתחים וצורתם ואת עוצמת הרוחות המנשבות בחוץ. ככל שעוצמת האמונה, החוויה הדתית והדבקות בהלכה גדולה יותר, כן מתאפשרת יותר פתיחות; וככל שמנשבות בחוץ רוחות סערה, הרי סכנת ההיסחפות גוברת. כל החלטה על מידת הפתיחות התרבותית חייבת להביא בחשבון את שלושת המרכיבים הללו: עוצמתו הדתית של הנוער שלנו, מידת הרוח המנשבת בחוצות וגודל הפתחים שנפערים. מי שעולמו התרבותי עשיר, יכול להעשיר את עצמו על ידי פתיחות לעולמות אחרים, אבל מי שעולמו התרבותי דל הוא, ייסחף לגמרי ויישאר בלי עולמו, ולעולמות אחרים לא ייכנס.

(הרב סבתו, שאלות חינוכיות שהזמן גרמן, בתוך מאה שנות ציונות, תשס"ז)

1. הרב סבתו מתייחס לפתיחות תרבותית כמו לבניין. מה הם העקרונות שהוא לומד מההשוואה? הדגישו עיקרון אחד או הוסיפו עיקרון משלכם.
2. למה מתכוון הרב סבתו במושג "היסחפות תרבותית"? עם אילו דוגמאות של תופעה זו אתם מתמודדים בבית ספרכם?
3. מה התחדש לכם מבחינה רעיונית בנושא הפתיחות, בעקבות קריאת דברי הרב סבתו, האם תוכלו לקחת ממנו היבט יישומי לעבודתכם החינוכית?

נספח 1 ה - דף לימוד⁵

תרבות יהודית

- מדוע לעסוק ביצירה ולצרוך תרבות? יש לנו תורה, ובה יש הכול. האם אין בכך פשרה והיגררות אחרי העולם המערבי?
- מהי תרבות יהודית?

כל פעולה תרבותית שנועדה להוריד מהשפע האלוקי אל העולם הזה, או לקדש ולרומם את העולם הזה אל האלוקות, שייכת לתרבות היהודית, ומה שלא - לא! יש תרבות אנושית שיהודים יצרו, וזו תרבות של יהודים, אך היא אינה תרבות יהודית. ציוה, פיסול, שירה וכדומה של יהודים למען המטרות הנ"ל הם תרבות יהודית. אותן פעולות אם נעשות סתם כדי להרוויח כסף, או כדי שיהיה יותר נעים בעולם, הן פעולות אנושיות, שאם אין בהן פגיעה במוסר הן דבר טוב, אך הן אינן מוגדרות כתרבות יהודית. (הרב חברון שילה, אתר "שיבה")

"התרבות הישראלית היא תורת ה' אלוקים חיים, שהיא-היא התרבות האמתית", וכך מגדיר הרב צבי יהודה קוק זצ"ל תרבות - "חינוך, גידול, פיתוח". לעומת התפיסה שתרבות היא פולקלור או צורת בילוי, יש כאן הגדרה עמוקה של התרבות בתור הכוח הלאומי, שמפתח את העם ומוציא אל הפועל את כישורנותו. (הרב סימפסון על דברי הרצ"ה בלתיבות ישראל א)

- חוו דעתכם על כל הגדרה.
- מה יהיו הקריטריונים לבחירת התרבות שאותה נצרוך?

כשכוח ישראל גדול ונשמתו מאירה בקרבו בהופעה, וענפיו המעשיים מתוקנים, בסידור מלא, בקדושה, בייחוד ובברכה, במקדש וממשלה, בנבואה וחכמה, אז - ההתרחבות לצד החול, לעינוגי החושים הרוחניים והגשמיים, להצצה חדירית ופנימית לתוך חייהם של המון עמים ולאומים שונים, למפעליהם וספריותיהם, התגברות עוז החיים הטבעיים, כל אלה - טובים הם ומסוגלים להרחיב את אור הטוב, והתחום ארוך הוא: י"ב מיל כמחנה ישראל כולו הכופל באמת את כל העולם באיכותו, "יצב גבלת עמים למספר בני ישראל".

משחשך האור, משגלתה שכניה, משנעתקו רגלי האומה מבית חייה, החל הצמצום להיות נתבע. כל עוז חילוני - עלול להיות לרועץ, כל יופי טבעי וחשקו - עלול להאפיל את אור הקודש ותום הטהרה והצניעות, כל מחשבה שלא נתגדלה כולה במחנה ישראל - יכולה להרוס את סדר האמונה והחיים הישראליים, כל שמנות קטנה - מביאה לידי בעיטה.

מכאן באו העוצב והסיגוף, הקדרות והפחדנות, וביותר ממה שפעלו אלה על החיים הגשמיים, פעלו על החיים הרוחניים, על רוחב המחשבה, על תעופת ההרגשה, עד אשר יקיץ הקץ, שקול קורא בכוח: "הרחיבי מקום אהלך, ויריעות משכנותיך יטו, אל תחשכי, האריכי מיתריך ויתדתיך חזקי, כי ימין ושמאל תפרוצי וזרעך גוים יירש, וערים נשמות יושיבו". והתחום של אלפיים אמה הקצר הולך הוא ומתרחב, כמידת ישועתן של ישראל, שהולכת ואורה קמעא קמעא. (הרא"ה קוק זצ"ל, אורות התחיה פ"ס, טו)

- מדוע בגלות לא עסק עם ישראל בתרבות? מה היו התוצאות של הדבר?
- מה קורה בעת הגאולה?

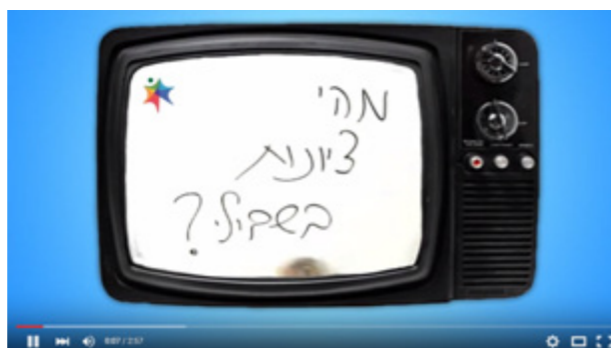
נספח 1 ח - דף משימה

מהי ציונות בשבילי?

הסרטונים שלהלן עוסקים בשאלה מהי ציונות?
צפו בסרטונים והשיבו על השאלות

[הקישו ב-youtube: אני ציוני - יאיר לפיד](#)

[הקישו ב-youtube: מהי ציונות בשבילי?](#)

[הקישו ב-youtube: נאום ציונות במבצע יונתן](#)

שאלות לדיון ולמחשבה

1. הסרטונים שלעייל מציגים תפיסת עולם ציונית שאיננה דתית. האם אתם מסכימים עם אמירה זו?
2. האם יש לכם ויכוח אם אחת מן האמירות שהופיעו בסרטונים שלעייל?
3. האם ניתן להפוך סרטונים אלו לאמירה ציונית דתית? מה צריך להוסיף או לשנות כדי לעשות זאת?

נספח 1 ז - דף לימוד

האני הלאומי - דבר שבהתהוות

ה"אני" האישי של כל אדם הוא מבנה נפשי קונקרטי. בדומה לכך, גם ה"אני" הלאומי אינו ישות ערטילאית, אלא סך כל תכונותיו, כישוריו ומעשיו של עם נתון בזמן נתון. וכך כותב הרב עוזיאל:

ה"אני" האישי או הלאומי לא נולד עם האדם והלאום וגדל עמו, אלא נוצר על ידם. וכל איש יוצר את ה"אני" שלו, שבו הוא נבדל לטובה מאחרים ויכול לומר: "אני הוא", ובו הוא ניכר במעשיו ודבריו, עלילותיו ומחשבותיו, ו"אני" זה אינו מתרוקן אלא מתגבר יום יום, ועל ידי זה מגביר את כוחו, מאמץ את רוחו ומצמיח את ה"אני" שלו.

(הרב עוזיאל, "תלמוד ומעשה", מכמני עוזיאל, עמ' תקן)

אין ה"אני" הפרטי או הלאומי דבר שבהוויה, אלא דבר שבהתהוות. אם כן, ה"אני" הלאומי של עם ישראל אינו דבר נתון, אלא הוויה המעוצבת תוך לימוד התורה וקיומן של המצוות, שתכליתן תיקון עולם במלכות שדי. קיומו הלאומי הייחודי מותנה בקיומה של תעודתו הדתית - טול תעודה זו ונטלת את ייחודו.

שאלה למחשבה:

בניית זהות היא תהליך מרכזי בהתפתחותו של כל אדם ובהפיכתו מאדם צעיר לאדם בוגר. לאור גישה זו, הרואה ב"אני" התהוות ולא הוויה, מה לדעתכם ניתן לעשות כדי לחזק תהליך התהוות זה?

נספח 2 - דף משימה אישי

מי אני? יהודי ציוני? ישראלי?

מהו מרכיב הזהות המשמעותי ביותר עבורכם?
בחרו מרכיב אחד בלבד!

שאלות לדיון ולמחשבה

- האם הצלחתם להסכים על מרכיב אחד בלבד?
- האם ניתן להסתפק במרכיב זהות אחד בלבד?
- **מיהו יהודי?** אדם שומר תורה ומצוות, בן לאם יהודייה.
- **מיהו ישראלי?** תושב הארץ, אדם בעל תעודת זהות ואזרחות ישראלית.
- **מיהו ציוני?** אדם המאמין שאנחנו נמצאים בשלבים של אתחלתא דגאולה, אדם המאמין בערכה הרוחני, הלאומי וההיסטורי של מדינת ישראל ומוכן לפעול למענה.

חישבו!! על שלוש פעילויות אישיות, כיתתיות או בית ספריות שיש בכוחן לטפח תחושת זהות ציונית-דתית. (לימוד/משחק/מבצע/אירוע/התנדבות/שיר/הופעה/טקס וכו')

1. _____
2. _____
3. _____

נספח 1 ט - דף משימה אישי

חזון החמ"ד וזהות ציונית דתית

לפניכם כמה ציטוטים מתוך חזון החמ"ד, המגדירים אדם בעל זהות ציונית-דתית. קראו אותם והקיפו בעיגול את המילים אותן אתם מבקשים להיות:

מידות טובות ושאיפה לצמיחה מתמדת ולמצוינות בכל תחומי החיים. אמונה בקב"ה, אהבת ה', יראת שמים וחיי תורה ומצוות. הכרת מעלת האדם, הנברא בצלם אלוקים ודבקות בכלל הגדול של "ואהבת לרעך כמוך" ובמצוות הנובעות ממנו. אהבת כלל ישראל, מתוך אחריות אישית ומעורבות חברתית. אהבת הארץ, הכרה בערכה הרוחני, הלאומי וההיסטורי של מדינת ישראל, אחריות לעתיד המדינה ונכונות לפעול למענה.

האם גיליתם דבר מה על אודות עצמכם במהלך המשימה? מהו?

נסחו תובנה משותפת למליאה:

נספח 4 - דף שיקוף כיתתי - בין אדם לעצמו ולאלוקיו

דף שיקוף כיתתי - להעברה לרכז "הקהל למען ציון" בית ספרי

נספח 3

"עלה למעלה עלה"

האזן לשיר **כנפי רוח**
השיר מבוסס על דברי הרב קוק הבאים:

אם תרצה בן אדם
הסתכל באור השכינה בכל היקום
הסתכל בערך החיים השמימיים
איך הם מתפלשים בכל פינה וזווית שבחיים,
הרוחניים והחומריים
שנגד עיני בשרך ונגד עיני רוחך.
התבונן בפלאי היצירה,
בחיי הא-לוהות שלהם,
לא בתור איזו תכנית כהה
שממרחקים מציגים נגד עיניך,
כי אם דע את המציאות שאתה חי בה.
דע את עצמך, ואת עולמך,
דע את הגיוני הלב שלך

מצא את מקור החיים שבקרבה,
ממעל לך, שמסביבך,
את פארי הדרות החיים,
שאתה שרוי בתוכם. ..

**עלה למעלה עלה, כי כוח עז לך,
יש לך כנפי רוח,
כנפי נשרים אבירים.**
**אל תכחש במ, פן יכחשו לך,
דרוש אותם וימצאו לך מיד.**

(הראי"ה קוק, אורות הקודש א, עמ' פג,
הוצאת מוסד הרב קוק)

"דע את עצמך, ואת עולמך, דע את הגיוני הלב שלך..." - מה כוללת הנהגה זו, מה דעתכם?
"מצא את מקור החיים שבקרבה, שממעל לך, שמסביבך..." - האם בירור מקור החיים בקרבנו
יכול לעזור לנו בבירור הסוגיה "דע את עצמך"?
מתוך מחשבה ואמונה כי "יש לנו כנפי רוח, כנפי נשרים אבירים..." אנו מבקשים לעסוק בסוגיה
"דע את עצמך". לפניכם מספר כיוונים שיכולים לעזור בבירור סוגיה זו. - בחרו אחד מן הנושאים.

